

sedaj še presoditi ne more i povzdiga sama je še tako mlada, da jej ni mogoče v obče določno in celotno zmagati. Čeravno je vsled razvijanja političnega življenja danes zemljišče in imovina, kakor tudi poklic kmeta prost težkih vezi i mogočnega jarma preteklih časov, je vendar misel naših gospodarjev ostala še nekoliko udana neke danjim navadam, predsodku i bojzljivosti. To je veljalo i še posebno velja od čebeloreje, od orega od delka kmetijskega, koji nosi pri razumnem ravnanji najlepší dobiček.

Vzrok tega se ima iskati osobito v tem, da se je čebeloreja do najnovejšega časa brez temeljitih vednostij obdelovala. Glavna svrha, glavni cilj razumne čebeloreje je, si osvojiti voditev čebelinega življenja v vseh delih, pomnožitev zaleg, pridobitev matič, varstvo pred boleznijo i pred sovražniki itd. Le če se to vse popolnoma pravilno vrši, zamore čebelorejec vspeh pričakovati in doseči.

Razširjanje razumne čebeloreje na podlagi izvedeb, izvršenih po mislečih možeh, osobito po župniku Dzierzonu, podučevanje v namen odpravljenja marsikterih brezsrčnih navad, (kakor moritev čebel ob jeseni itd.) vpeljava pripravnih stanišč, v kojih se lahko s čebelami brez truda i naravno ravna — to je namen našega društva i osvedočenim smo, da bode ta namen od vseh strani pripoznan. Akoravno ta oddelek kmetijstva še tako rekoč v zibeli leži, se vendar nadajamo, da dosežemo s pomočjo naših gospodarjev najlepši vspeh. Vabimo tedaj p. n. prebivalce i umne gospodarje okolice Celjske k pristopu v naše društvo in upamo trdno, da se ne bomo motili v svojem pričakovanji, da bo naše društvo z ozirom na mali letni donesek (1 forint za delajoče, 2 forinta za podporne ude) v kratkem lepo število društvenikov imelo. Vsak društvenik dobi brezplačno čebelarisk list na dom.

Pristopna oglasila sprejema g. Mat. Kresnik, učitelj v Celji.

Podružnica čebelariskega društva v Celji 9. aprila 1881.

M. Kresnik, načelnik. Ivan Gabršek, tajnik.

Konjska bolezen „smrkelj“.

(Spisal A. Folakovski, dež. okrajni živinozdravnik.)

II. O uzrokih te bolezni se nič zanesljivega ne ve. Največja krivda se pripisuje takim razmeram, ktere konja slabijo, toraj slaba, nezadostna in nenavadna klaja, presilno in prekomerno delo, zaduhli hlevni zrak in druge dolgotrajne bolezni. Ali toliko pa je skušnja do gotovosti pokazala, da je smrkelj nalezljiv.

Kakor je bilo uže povedano, prihaja smrklevi strup iz takih gumpic, ki so se razpustile in ki so se na nosne sliznici bile naredile. Ta strup se pomeša z vozgrivim iztokom iz nosa in tako je tudi umevno, zakaj da je smrklevi strup prava smrkleva okužnina v iztoku iz nosa najti pa tudi

na krastah. Razun tega pa je smrkleva in črvna okužnina na vsem, kar je s smrkovim ali črvivim konjem kakor koli v dotiko prišlo, n. pr. konjska oprava, voje pri vozu, napajavna posoda, jaslji itd. Že prej je bilo na kratko omenjeno, da se smrklevi in črvni strup ne samo na konje, ampak tudi na človeka prenesti more. Posebno nevarno je, če ima človek ranjeno roko in če ta strup v rano pride ali pa na tanko in nježno kožo v obrazi, na ustnicah, na očesih itd. Skušnje so pokazale, da so tako s konjskim smrklevim ali s črvivim strupom ostrupljeni ljudje silno nevarno zboleli. Kri se jim je razsedla in smrt je bila gotovo žalostni konec takih nesrečnikov. Zato ne moremo dosta opominjati, naj se s tako boleno živalijo kolikor mogoče previdno ravna. Iz povedanega bode pa tudi vsakemu pametnemu jasno, zakaj postava tako ostro zapoveduje, da se naj hipoma gosposki naznani, če je kje takšna bolena žival pri hiši.

Sejmi. 23. aprila Ivnik, sv. Jurij na Pesnici, Kaniža, Ptuj, Slivnica, Dobje. 24. aprila Rogatec, Klek, sv. Jurij na južni želez., Mozirje; 25. aprila sv. Jurij na Ščavnici, sv. Jurij pod Tabrom, Gotovlje, Kostivnica, Vozenica, Dol, Vojnik, sv. Lenart v Slov. goricah, Središče, Marija snežnica, Cerkovice; 26. april Kozje, Orehova ves pri Brežicah.

Dopisi.

Iz Ptuja. II. (Skupščina okrajnega zastopa.) Če si sedaj poglednemo može, kteri so se proti okrajnej hranilnici oglasili, in one, ki so za njo govorili, kaj vidimo? Odgovor. Vidimo, ka so proti govorili sledeči štirje in sicer najprej Dr. Bresnig ptujski župan, ki je kakor župan ob ednem ravnatelj in advokat mestne hranilnice. Kot taki imade pravico tožiti vsakega, komur je nemogoče ob pravem času obresti plačati. V javnih listih se že večkrat čitalo in nikoli ni preklicalo, ka mu te tožbe prinašajo na leto 6000 fl.; v Ptuji samem pa se pogostem čuje, ka okoli 8000 fl. in da mu pre čisto ne prav, če kdor ob pravem času obresti prinese, ker mu pri takem odpadne dober zaslužek. Za Breznikom oglasil se je po neslanem čenčanju dovoljno znani Pisk, predstojnik posojilnični, ki z Ecklom iz posojilnice vleče na leto 1000 fl. Tretji protigovornik bil je Ebensfeldski grajščak Dr. Strafela. Hudi jeziki pravijo, ka pre za to, ker se nada za dve leti zopet ptujski župan in s tem ravnatelj in advokat mestne hranilnice postati. Iz njegovega govorjenja se nam zdelo, ka je ta mož nekda moral biti strahoviten samodržec, ter da so se njegovi podložniki kar pod mizo, pod klopi, v zapečnjak in po vseh koteh poskrili, kedargod se je njim, njih sivo stranski poglednovši, zapretil: „Jaz bom Vas . . .“ Ali časi se nekako čudno menjajo. „Tempora mutantur“ pravili so stari Rimljani. „Kolo

od sreče in okoli vrteti se ne prestane, — Kdo bil gori, ta je doli, a kdo doli, gori vstaje“ peval je pred 250 leti naš slavní Gundulič; in v Ptui se vsak dan čuje: „O mein lieber Augustin!...“ Saj veste, kako to fletno dalje gre. — Razve Bresniga, Piska, in Strafelje govorili so tudi stari gospod Eckl. Novega sicer niso nič povedali, ali ker so si bili po nepotrebnem vendar že v strahu za onih 500 fl. ktere na leto od posojilnice vlečejo, so se tako drli, kregali in pretili, ka smo se komaj smeja zdržali in so se nam takrat gosp. Eckl vsem dopali samo okrajnemu načelniku ne, zato je gospoda Eckla ostro opomenil na pristojno obnašanje: „Herr Eckl, mässigen Sie sich!“ To pa ni imelo drugega nasledka, ko da so gospod Eckl še enkrat malo bolj po tihem zadržli, potem pa čemerno si sedli. Mimo Ecklovega kreganja dopal se nam je najbolj Bresnigov slovenski govor. Precej gladko je šlo po onem načinu, ki ga g. Pomladinovič nazivlje slovenskega jezika „Tipus Nr. 2“ ali „der städtische Jargon, d. i. jenes flexionslose Gemisch von slovenischen und deutschen Wörtern, das sich ein Jeder auf eigene Faust für den jeweiligen Gebrauch zusammenmengt.“ Kakor z nemškim, tako tudi s slovenskim golčom nikogar ni preveril, ne zmotil, pa splašil tudi ne.

(Dalje prihodnjič.)

Od Kapele pri Brežicah. (Žalostno veliko noč) smo tukaj obhajali. Od šibe potresove hudo zadeta naša farna cerkva nas ni mogla oveseliti tako, kakor druga leta. Radovedni smo čakali odloka, kaj bo ž njo. Sredpostnega tedna dojde nam novica: cerkev mora biti od velikih vrat naprej do polovice podrena, zvonik razdjan in iz nova pozidan. Kaj pa je z zvonovi in uro? Dolgo se nihče ni upal na zvonik. Naposled je za 15 fl. to nevarno delo prevzel domač tesar, g. Andrej Požar, kmet v Podvinjah. Pomagala sta mu brat in sin. Zvonove so srečno z zvonika spustili in jih obesili zraven cerkve na tisto lesovje in bruna, ki so prej v zvoniku bila. Cerkev je razpokana, zvonik prazen, zvonovi pa visijo v leseni „baraki“ kakoršne so vojaki potrebovali, ko so zavoljo goveje kuge na meji stražili. Marsikateri faran je solz v oči dobil, ko je velikonočni praznik k službi božji prišel. Zatoraj vzdihujemo: šibe potresa, reši nas, o Gospod!

Iz Šmariškega okraja. Velikokrat se je že povdarjalo, da bi naši srenjski predstojniki posluževali se pri svojem uradovanju domačega jezika. Žali Bog, nekteri župani tega nočejo umeti, ter le vse v tujščini tako slabo, nerazumljivo in napačno pišejo, da bi se jim vsak sedemletni nemški šolarček debelo smejal, če bi njihove spise v roke dobil. Pri letošnjem ljudskem številjenji prišla mi je taka zmes v roko, ktero hočem tu nastaviti. Leind: Steiramark. Pol. Bic.: Celli. Haimadšain. Vomit Von der Gemeindeamt st. P.... in tal bestättiget vird das: Name: Frante S....tschar Kaartar oder bešeftigug: knecht Alter: 1856 geborn

— Štant: letik in diesen Gemeinde dass Haimatsrecht besitet. G. St. P.... in tal 20. jener 881 II. G. V. Pomot je gotovo veliko, a kako slabo je še le. Videti je, kakor bi mesto peresa s tresko bilo pisano. Še več takih spisov imam, a vsi bi nemško uradovanje pri nas na Slovenskem sramotili. Toraj proč s takimi pisarji, če boljše ne znajo. Pišite slovenski, kakor vsakega lahko družbe sv. Mohorja 1879 „Spisovnik“ str. 49, 79, 304 natančno podučiti. Sploh bi priporočal obilno k družbi sv. Mohorja pristopati.

Iz Kočanske županije na Notranjskem. (Gla d.) Od Ilirske Bistrice v kotu se nahaja županija Jablanca zdaj v Dolenjem Zemnu obsegajoča 8 vasi. V tej županiji prebiva ljudstvo do zdaj nepokvarjeno, skrbno, delavno, mirno, tiho i pošteno. Te vasi zavoljo zaporedno slabih let tarejo silne nadloge. L. 1879 je bila huda suša, ki je pridelke požgala tako, da je slavna vlada morala potrebno seme darovati. A preteklo leto 1880 dne 31. julija in 1. augusta je pa bistrškega okraja nad 20 vasi strašna toča potokla in vničila vse pridelke. Najbolj je pa gori imenovana županija bila pokončana tako, da revni ljudje še za en mesec živeža pridelali niso. Hud glad je začel pritiskati na tukajšnje ljudstvo, ktero nimajo več prav nič živeža za se i za živino. Nekteri zdaj po gorah „viš“ žanjejo, da jim živina od gladu konec ne vzame. Naš neutrudljivo skrbni c. kr. okrajni glavar g. vitez Anton Globočnik v Postojni nam je nekaj turšice od slavne vlade izprosil. Nekteri rodoljubi so počeli pošiljati za tukajšnje stradajoče milodarov, n. pr. preč. g. dr. Jurij Strbenec, drž. poslanci po g. A. Obrezu, gosp. A. Kočevar, dr. Jan. Bleiweiss i. dr. več. Ker nimamo kaj jesti in sejati, zato podpisani uljudno prosi čestite rodoljube, posebno visokočestite gosp. duhovnike, naj podpre po mogočnosti blagovolijo pošiljati.

Ker je povsod silna stiska za denar, bilo bi nam dosta ljubše, da se blagovoli v živežu ali pa v semenu doposlata. Ako nam ne bodo dobri ljudje pomagali do semena, ostanejo naša polja neobsejana. Občina Jablanca v Dolenjem Zemnu.

Josip Potippan Škrliov, obč. predstojnik.

Iz Koroškega (Razne novosti.) Na gimnaziji v Beljaku ste slovenščini odločeni samo 2 uri na teden. Uči se v dveh oddelkih, v 1. je 9 učencev, v 2. pa 8, skupaj tedaj 17. Med temi je 10 Slovencev, Nemcev pa 7. V vsakem oddelku so poučuje na teden 1 urico. — V Borovlje je nedavno hitelo mnogo posestnikov, da bi čuli razlaganje, kako bi naj reklamacije zaradi gruntnega davka narejali; zlasti Bistričanje bili so radovedni. Toda kako so bili iznenadeni! Deda, ki je prišel razlagat, vezal je same nemške otrobe, da slovenski posestniki niso ničesar razumeli. Vrnoli so se nevoljni domov. Nekdaj smo imeli pri davkariji slovenščine večših uradnikov, sedaj so sami trdi Nemci. — Kakor drugod tudi pri nas tatov ne zmanjka, nedavno so celo tatinsko

gneздо blizu Sobote na Štajerskem zasledili. Tudi na Koroško v št. Paul so izletavali ovi ptiči zobat. — Sejem na den sv. Roprt v Bleibergu bil je prav dobro obiskovan. Veliko in lepe živine bilo je videti pa tudi kupcev dovolj. Zelo drugačičen bil pa je sejem v Hüttenbergu; tukaj so od daleč prišedši trgovci svoje blago po krémah ponujali, da bi toliko spečali, kolikor jim je za živež trebalo. — Nesrečna Vrba zgubila je vsled strašnega požara 32 poslopij; škoda je vcenjena na 110,000 gold. Sedaj pobirajo za pogorelce po celej deželi. — Društvo koroških veteranov šteje 674 udov. — Za velike zasluge pri sadjerejstvu dobili so trije učitelji tako imenovane nadvojvoda — Jovanove premije namreč gg. Fr. Tručnik, J. Sepper in Lovro Kazda. — Č. g. Janez Wieser, popustil je župnijo v Pontabli ter se preselil v Celovec za spovednika pri čč. ss. Elizabetinaricah ob enem je dobil ekspozituro sv. Lovrenca. Č. g. L. Vršek, provizor v Kapli, šel je za oskrbnika v Medgorje.

Od Pesnice. (Marsikaj). Večina posestnikov v Slov. goricah je nezadovoljna s previsoko vcenitvijo posestev. Le nekateri nemčurji pravijo, da so zadovoljni, kar je pomenljivo. Narodnjak pa tega ne more reči. Posebno zanimajo se za reklamacije nemški tujci, ki so v slednjih letih posestva kupili od Slovencev, ki pa so večinoma očetje liberalizma. Nič niso veseli jube, katero so jim liberalni blagi bratje in nam Slovincem s potom v obrazu v hudi poletni vročini skuhal, ker so po cestah hodili in od daleč cenili posestva. Sliši se od mnogih krajev, kako so delali. V slov. bistriškem okraji pridejo do nekega vinograda, ki nikoli ne donša čistega dohodka za I., II. in III. razred. Ko pa zvedo, da je last nekemu g. župniku, sklenejo velikodušno: „sliši v prvi red“. Ko nekdo ugovarja, „to pa ni mogoče“, se odrežejo, duhoven lahko plača. Na drugem kraju so neko trato pred farovžem, ker je bila k sreči zelena in še nje ni huda vročina požgala, kder se svinje le časih nasitijo, v I. red postavili, pašnik pa, v kojem pri vsakem deževanju voda stoji, v II. red. Pri sv. Lenartu v Slov. gor. je pri neke vcenitvi blagi gospod U. rekel: „gospodje, to je vse previsoko cenjeno“, so mu odgovorili: „kaj boste ugovarjali, to mi bolje razumemo“, in g. U. odgovori: „ako sami bolje veste, kakor jaz, ki tukaj stanujem, pa delajte, kakor znate in se poslovi: „habe die Ehre meine Herren mich zu empfehlen“. Če se jim je pripovedovalo pri vcenitvi travnikov, da posestniki ob Pesnici malokatero leto kaj dobička imajo, niso hoteli poslušati. Iste travnike, od katerih se polovica ali tudi vsa letna dača zaradi neprestanih povodenj odpiše, so postavili v I., II., redko v III. red. Neki travnik, ki se navadno pravi „muža“ in iz kojega gospodar že več let ni krpelj krme dobil in se mu je vsa letna dača odpisala, je dobil za 100 gld. več čistega izneska, kakor prej. Na ugovor je dobil odgovor: „mi to že razumemo“.

(Dalje prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf došel je iz svete dežele zdrav in vesel domov; dne 18. apr. stopil je v Kotoru v Dalmaciji prvič zopet na avstrijska tla. Za njegovo poroko dne 10. maja delajo se povsod velike priprave. Kardinal Schwarzenberg pride na Dunaj ga poročiti. — Na Dunaji so Judje prvi gospodje; koga oni rečejo voliti, ta bo izvoljen. Sedaj vsiljujejo Dunajčanom nekega advokata dr. Weitlofa, ki je predsednik znanemu „deutscher Schulverein“. Ko so ga vprašali, kaj misli o zboljševanju gospodarstvenih zadev, odgovoril je, da še o tem ni nič premišljeval. In tako šlevo pozdravljajo in priporočajo judovski listi Dunajčanom! — Ravno ondi zborovali so od liberalnih advokatov zbornjani spoduje-avstrijski kmetje. Advokati so rekli: mi radi izostanemo pa mešnikom morate po novinah prepovedati priti. Toda sedaj psujejo liberalni listi strašno na kmete; kajti v svojej modrosti so kmetje izbacili tudi dva prusačka kričarja, poslanca Schönnerja in Fürnkranza ter sklenoli takšne reči, katere katoliški mešniki in konservativni listi uže mnogo let zastonj priporočamo: polajšanje šolskih bremen, trdne postave zoper oderube, proč s posilnim legaliziranjem, proč z obrtniško svobodo, proč s slobodnim trganjem posestev itd. Sploh kmetje so naenkrat tudi brez mešnikov pravo zadeli — in to je, kar liberalce strašno jezi, — Novi nadškof Dunajski benediktinski opat Celestin Ganglbauer je rojen 1. 1818 in poštenih kmetskih staršev sin v gornji Avstriji. — V gornji Avstriji v mestu Steiyr napravil je g. Werndl neznano veliko orožarnico, ki izdeluje največ pušek. Ta fabrika je tako na glasu, da se sedaj ondi mudijo Japonski generali in naročujejo veliko tisoč novih pušek. — Veliki tunel ali predor za Arlberško železnico je uže 700 metrov dolg. Vkljub neugodnemu vremenu delajo trdno naprej. — Slovenski listi ljubljanski objavljajo imenik slovenskih kandidatov za volitve v mestni zastop ljubljanski. Volitve so 25., 26. in 27. aprila. Kandidatje so gg.: dr. Karl Bleiweis, Petričič, Peterca, Gorčič, Stupica za III. razred, Potočnik, Graselli Rajer, Klemenčič za II. in Fortuna in dr. Mošej za I. razred. Ako zmagajo ti gospodje, potem imajo Slovenci večino v mestnem zastopu, kar prisrčno želimo. — Slovanskim našim bratom Čehom izpolnila je se prva želja, polovica staroslavne vseučilišča v zlatej Pragi je njihova; letošnjo jesen začne se v českem oddelku vse prednašati česki vsled cesarjevega sklepa od 11. apr. t. l. Česki list „Pokrok“ je z imeni imenoval one trgovce v Pragi, ki imajo nad svojimi prodajalnicami nemške napise namesto českih, ter svetuje naj bi Čehi ne zahajali v takšne štacune in s svojimi denarji še podpirali, ampak jih tako prisilili odvreči nemške napise in spoštovati česki narod, kateri jih redi. Mnogi so napise spremenili. To je nemško-liberalne liste hudo razdražilo. — Na Hrvatskem snujejo